

Національний університет «Одеська юридична академія»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ

1 липня – 11 серпня 2024 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2024

УДК 004.8:378(062.552)

III 94

Організаційний комітет:

Дикий Олег Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету кібербезпеки та інформаційних технологій Національного університету «Одеська юридична академія», експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;

Ульянова Галина Олексіївна – доктор юридичних наук, професор, проректор із навчальної роботи Національного університету «Одеська юридична академія»;

Соколов Артем Вікторович – доктор технічних наук, професор кафедри кібербезпеки Національного університету «Одеська юридична академія»;

Разінкін Нікіта Сергійович – експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Project manager компаній «Exalab Україна», «Infatica».

Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 липня – 11 серпня 2024 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 328 с.

ISBN 978-966-397-412-5

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції» (1 липня – 11 серпня 2024 року).

УДК 004.8:378(062.552)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2024

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2024

ISBN 978-966-397-412-5

ЗМІСТ

Штучний інтелект та фізична активність – основні інвестиції в охорону здоров'я здобувачів вищої освіти	
Антіпова Ж. І.	10
Виклики розпізнавання текстів, згенерованих штучним інтелектом	
Антіпова К. О.	14
Можливості використання штучного інтелекту у вищій освіті	
Белінська Я. В.	20
Електронні навчальні платформи як засіб професійного становлення фахівців спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»	
Біда П. І.	22
Використання штучного інтелекту в юридичній освіті	
Бондаренко О. О.	26
Застосування штучного інтелекту при вивченні вищої математики в аграрних університетах	
Борозенець Н. С.	29
Щодо використання штучного інтелекту в юридичній освіті	
Будяченко О. М.	31
Поняття легітимаційної кризи Юргена Габермаса	
Булатевич М. М.	34
Формування академічної доброчесності аспірантів у процесі професійної лікарської підготовки	
Бушусьва Н. М., Бойчук І. М., Коновалова Н. В.	36
Державна підтримка розвитку малого підприємництва в умовах воєнного стану	
Венгерова О. В.	40
Дослідження доцільних напрямків і проблемних аспектів застосування технологій і систем штучного інтелекту в сфері вищої освіти	
Веселовська Г. В.	43
Використання цифрових технологій у викладанні історико-правових навчальних дисциплін	
Власенко В. В.	47
Врахування тенденцій штучного інтелекту під час підготовки фахівців з кібербезпеки	
Гайдур Г. І., Гахов С. О.	50
Імплементация технологій на базі LLM в банківську сферу	
Гіваргізов І. Г.	54

Одна з можливостей штучного інтелекту при навчанні перекладачів граматики англійської мови	
Григошкіна Я. В.	56
Чи забере штучний інтелект вашу професію?	
Грицюк П. М.	62
Розвиток та застосування нейромереж у аналізі мовленнєвих патернів: вплив на розуміння мовленнєвих процесів у людини	
Гулієва Д. О.	66
Творчі здібності людини в епоху штучного інтелекту	
Джанджеро О. Л.	70
Генеративні штучноінтелектні моделі: утруднення співпраці VS вигодові орієнтири	
Діденко Л. В.	73
Розробка лексичних вправ з допомогою Twee, інструменту штучного інтелекту, на основі лексики англійськомовного автентичного фільму “Harry Potter 20 th Anniversary: Return to Hogwarts”	
Дідик Л. І., Юрчук Т. І.	78
Впровадження штучного інтелекту в освітній процес лікарів інтернів	
Дрожжина Г. І., Коновалова Н. В., Полякова С. І., Бушуєва Н. М.	83
Гармонізація конкурентного законодавства України з правом ЄС: другий етап реформи 2024 року	
Дудик І. М.	86
Переваги та недоліки використання штучного інтелекту в закладах вищої освіти	
Дутко А. О.	89
Застосування штучного інтелекту в області фармації	
Еберле Л. В.	92
Використання ресурсів штучного інтелекту як спосіб удосконалення навичок говоріння на заняттях з англійської мови у закладі вищої освіти	
Закрасіна Г. В.	93
Штучний інтелект у криміналістиці: перспективи використання	
Зарубей В. В.	97
Міжнародно-правове регулювання використання штучного інтелекту та захист прав людини	
Зубарева А. Є.	101
Сучасний стан використання штучного інтелекту в різноманітних галузях і перспективи розвитку в Україні	
Ізбаш К. С.	105

Штучний інтелект в освіті: перспективи та ризики Ісмаїлова Л. Л.	108
Використання штучного інтелекту при вивченні іноземної мови Каленченко О. О.	111
До питання про використання технологій штучного інтелекту в процесі викладання юридичних дисциплін Калітенко О. М.	115
«ШІ-грамотність для всіх»: концептуальний проєкт прогресивної освітньої політики в умовах цифрового світу Калюжна Ю. І.	118
Право на доступ до публічної інформації: організаційно-правові засади Капітаненко Н. П.	123
Особливості застосування чат-боту ChatGPT у вивченні англійської мови Кецик-Зінченко У. В.	127
Результати використання ШІ в підготовці програми курсу «Основи китайської лінгвокультурології» Кірносова Н. А.	131
Using intelligent chatbots for effective English language learning among university students Kozub L. S.	133
Властивості простору, де функціонує штучний інтелект: складність, віртуальність Кононович В. Г.	135
Artificial intelligence in higher education: opportunities, challenges, and legal implications Kostenko I. V.	141
Діджиталізація банківського бізнесу та способи мінімізації проблемних кредитів Кохан І. В.	146
Поняття та напрями використання штучного інтелекту в юриспруденції Кохан Н. В.	149
Технології штучного інтелекту у викладанні англійської мови за професійним спрямуванням Красненко О. М.	152
Використання засобів навчання Кулик М. Й.	156

Transforming higher education with artificial intelligence: benefits and drawbacks	
Kucherenko M. V.	158
Натуралізм у сучасній філософії науки та когнітивна наука	
Кушерець Т. В.	160
Академічна доброчесність і штучний інтелект в освітній діяльності	
Кушко І. С., Романуха Ю. В.	164
Протидія дезінформації: організаційно-правовий аспект	
Кушнір І. П.	167
Специфіка застосування штучного інтелекту в музично-освітній галузі	
Кьон Н. Г.	169
Збереження громадського правопорядку в Європейському Союзі в умовах інформаційного суспільства	
Липовська Н. А.	173
Застосування штучного інтелекту у машинному навчанні студентів дисциплінам, пов'язаними з комп'ютерними мережами	
Лотюк Ю. Г.	177
Штучний інтелект як засіб розвитку критичного мислення майбутніх учителів математики	
Лукашова Т. Д.	178
Штучний інтелект і протидія злочинності	
Лукашук К. Р.	181
Роль історичної аллюзії у політичній промові	
Львова Н. Л.	184
Штучний інтелект у контексті етичних аспектів медіаосвіти	
Мадей А. С.	186
Використання ChatGPT для виховання критичного мислення у хіміків-технологів	
Майзеліс А. О.	189
Використання штучного інтелекту в інтелектуальних змаганнях студентів	
Майзеліс З. О.	191
Ефективності систем штучного інтелекту у підвищенні успішності та ефективності здобувачів вищої освіти під час навчального процесу	
Мануїлова К. В., Грушко М. В.	193

Застосування розподілених систем управління дробильно-подрібнювальними комплексами	
Маринич І. А.	196
Requirements for professional and personal qualities of pedagogical personnel	
Martsikhiv K. R.	198
Штучний інтелект в освітньому процесі закладів вищої освіти	
Марченко В. В.	201
Застосування штучного інтелекту в освіті: проблеми і перспективи	
Миколюк А. М.	204
Використання інструментів штучного інтелекту у перекладацькій діяльності	
Михальчук С. О.	207
До питання навчання та виховання національно-центричної правової еліти в національних університетах України в еру штучного інтелекту	
Мірошниченко М. І.	209
Штучний інтелект у діяльності юриста	
Мудрисвська Л. М.	213
Етичні аспекти та принципи застосування штучного інтелекту у вищій школі	
Намясенко О. К.	215
Застосування штучного інтелекту в діяльності органів місцевого самоврядування	
Панов І. В.	220
Використання асистентів штучного інтелекту для персоналізації навчання програмуванню на Python	
Пархоменко О. Ю.	224
Можливості штучного інтелекту в клінічній практиці офтальмолога	
Пасєчнікова Н. В., Ульянова Н. А., Дмитрієв С. К., Михейцева І. М., Бойчук І. М.	228
Цифрова дидактика як новий погляд на навчання в епоху цифрових технологій	
Полудьонна Н. С.	231
Використання інструментів штучного інтелекту в процесі формування дослідницької компетентності майбутніх філологів	
Похилюк О. М.	235
Перспективи і ризики запровадження штучного інтелекту у вищій освіті	
Притика Ю. Д., Васирина Н. В.	239

Про строк дії гарантії Пучковська І. Й.	243
Використання технологій штучного інтелекту в науковій діяльності в Україні: можливості та ризики Рєпіна Ю. С.	246
Штучний інтелект у міжнародних відносинах Романюк Р. Й., Романюк Н. А.	250
Дослідження перспектив використання лазерних технологій для забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури Сисоєнко С. В.	254
Трансформація освітнього процесу за допомогою технологій ІІІ Сич М. В.	256
Сучасні тенденції використання штучного інтелекту у навчанні публічних службовців Сич Т. В.	260
Перспективи використання штучного інтелекту для забезпечення персоналізованого підходу в освітньому процесі Сімон К. І.	263
ІІІ – новий інструмент сучасного освітнього процесу для майбутніх педагогів Скибун Н. Д.	265
Використання технологій та інструментів ІІІ в закладах освіти Скибун О. Ж.	269
Застосування штучного інтелекту у спорті Сотник Ж. Г.	272
Допомога штучного інтелекту у складанні юридичних документів Ставніченко М. В.	274
Information technologies as a means of forming students' motivation to foreign language learning Stoliarchuk L. V.	278
Використання штучного інтелекту при викладанні дисципліни «Етика ділового спілкування» Тищенко С. І.	282
Інструментарій штучного інтелекту в навчанні бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Дизайн середовища» Трегуб Н. Є.	286
Перспективи застосування штучного інтелекту в психологічній освіті Ульянов В. О.	290

Застосування штучного інтелекту в юридичній освіті Ульянов О. І., Ульянова Г. О.	293
Технологічна інноватизація професійної підготовки майбутніх фахівців сестринської справи у медичних закладах вищої освіти як актуальна проблема Филипюк Д. О.	295
Використання штучного інтелекту в процесі викладання медичних наук Фролова Т. В., Савво О. М., Шевченко О. С., Шушляпіна Н. О., Осман Н. С.	298
Впровадження знань про ІІІ у зміст професійної підготовки магістрів журналістики: теоретико-методологічний аспект Фруктов С. С.	303
Консолідована е-платформа як ресурсна база забезпечення освітнього процесу Ходико Ю. Є.	307
Правове забезпечення цифрових трансформацій у публічному управлінні зادля підвищення ефективності адміністративної відповідальності в умовах воєнного стану: аналіз міжнародного досвіду та перспективи для України Чалабісва М. Р.	310
Актуальні питання цифровізації вищої освіти Шаталова Л. М.	314
Проблема використання штучного інтелекту у процесі навчання математичних дисциплін Шищенко І. В.	318
Використання штучного інтелекту в сучасних історичних дослідженнях: нові виклики та перспективи Ямпольська Л. М.	319
Штучний інтелект у Е-дистанційному навчанні майбутніх вчителів початкової школи Яремчук Н. Я.	323

Література:

1. Філософія науки : підручник для аспірантів / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред І. С. Добронравової. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
2. Cognitive Science // Stanford Encyclopedia of Philosophy [Електронний ресурс]. URL: <https://plato.stanford.edu/contents.html> (дата звернення: 15.11.2023).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Кушко І. С.

*доктор філософії, викладач суспільно-гуманітарних наук
Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
м. Вінниця, Україна*

Романуха Ю. В.

*спеціаліст вищої категорії,
старший викладач кафедри української філології
Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
м. Вінниця, Україна*

Питання академічної доброчесності в освітній діяльності широко досліджується та аналізується науковцями. Цифрові технології мають ряд переваг у доступі до інформації, що призводить до використання та запозичення авторських розробок в освітньому середовищі. Забезпечення якісної освіти в Україні є пріоритетним питанням у сучасних науковців. Актуальним на сьогодні є питання дотримання академічної доброчесності в освітньому середовищі, що пов'язано із появою різних інноваційних технологій. Особливе місце серед них займає штучний інтелект.

Диджиталізація учасників освітнього процесу породжує нові виклики, щодо штучного інтелекту (ШІ) в освітньому середовищі. Штучний інтелект – це сукупність інформаційних технологій, які застосовують складний комплекс завдань, використовуючи систему наукових методів досліджень та алгоритмів обробки інформації. Система штучного

інтелекту ототожнюється з програмними системами або машинами для імітації людської поведінки, виконання завдань та оброблення зібраної інформації [4]. Позитивним у використанні ШІ в освітньому середовищі є наступне:

- використання ШІ в ролі помічника педагога;
- допомога у створенні нових інтегрованих методів навчання;
- покращення якості викладання під час дистанційного навчання;
- використання для поєднання міжпредметних зв'язків [4; 5].

Штучний інтелект (ШІ) має значний потенціал для покращення підготовки до освітнього процесу, але його використання також потребує контролю з точки зору академічної доброчесності. Використання ШІ в освітньому середовищі потребує комплексного підходу та постійного контролю для забезпечення високої якості освіти, дотримання певних етичних норм та стандартів. Застосування ШІ в освітньому середовищі надає нові можливості, але створює ряд проблем, пов'язаних з академічною доброчесністю [1, 2].

Можемо виокремити основні проблеми використання штучного інтелекту: плагіат, самостійне виконання завдань здобувачами освіти, фальсифікація, непрозорість, етичні норми, залежність від технологій [5].

Поява сервісу ChatGPT від OpenAI стали синонімами академічної недоброчесності як здобувачів освіти, так і педагогічних працівників. Чат-бот на основі штучного інтелекту є нейромережею, яка спеціально розроблена і є персональним помічником людини. До його основних функцій належить: взаємодія зі співрозмовником, надання відповіді на запитання, підказування та надання порад [2; 5].

Академічна доброчесність в освітньому середовищі передбачає дотримання певних норм та принципів, а саме:

- відсутність копіювання чужих робіт без відповідного посилання;
- відсутність фальсифікації даних або результатів досліджень;
- неупередженість в оцінці робіт студентів, педагогічних працівників;
- виконання своїх обов'язків з максимальною точністю та сумлінністю;
- відкритість у своїх діях і намірах, зокрема в публікаціях та обговореннях результатів досліджень [4].

Основними напрямками використання штучного інтелекту в освітньому середовищі є:

- створення навчальних програм, що може враховувати індивідуальні особливості кожного здобувача освіти;
- автоматизації процесу оцінювання, зменшення людської упередженості та підвищення об'єктивності оцінок;

- використання чат-ботів штучного інтелекту для надання допомоги здобувачам освіти в процесі навчання;
- педагоги повинні ознайомитися з інструментами, які використовуються для виявлення вмісту, створеного штучним інтелектом, та розуміти їхні ключові обмеження;
- негативний результат, що призводить до помилкових напрацювань;
- інструменти штучного інтелекту повинні заохочувати активну участь учасників освітнього середовища та критичне мислення при опрацюванні контенту ШІ;
- учасники освітнього процесу повинні застосовувати покарання до тих, хто зловживає контентом штучного інтелекту [3; 4; 5].

Отже, використання штучного інтелекту активно змінює освітнє середовище. Використання ШІ у форматі ChatGPT допомагає пришвидшити виконання завдань учасникам освітнього середовища, але використання цього сервісу не повинно переростати в зловживання, що зможе призвести до порушення етичних принципів наукових досліджень та академічної доброчесності. Розвиток цифрових технологій, які працюють на штучному інтелекті, активно розвивається. Закладам освіти потрібно адаптуватися та використовувати цифрові технології, щоб підтримувати навчання і готувати учасників освітнього процесу до викликів цифрового світу, не порушуючи морально-етичні норми.

Література:

1. Cotton D. R., Cotton P. A., Shipway J. R. Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*. 2023. P. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148>
2. Sullivan M., Kelly A., McLaughlan P. ChatGPT in higher education: Considerations for academic integrity and student learning. *Journal of Applied Learning and Teaching*. 2023. Vol. 6. No. 1. DOI: <https://doi.org/10.37074/jalt.2023.6.1.17>.
3. Рекомендації щодо використання штучного інтелекту у навчанні, викладанні та дослідженнях. URL: <https://www.oxsico.com/wp-content/uploads/2023/06/AI-guidelines-for-universities-UA-v1.03.pdf>
4. Толочко С. В., Бордюг Н. С., Міронець Л. П. Академічна доброчесність та штучний інтелект в освітній і науковій діяльності. *Теорія та методика навчання (з галузей знань)*. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_2/4.pdf

5. Філіпенко, Л. В., Думанський, О. В., Козак, О. В. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 19. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/380>

6. Шаров С. В. Сучасний стан розвитку штучного інтелекту та напрямки його використання. *Українські студії в європейському контексті*. 2021. No 6. С. 136–144. URL:http://obrii.org.ua/usec/storage/conference/zb_vol6_2023.pdf#page=137.

ПРОТИДІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Кушнір І. П.

*доктор юридичних наук, доцент,
заступник начальника кафедри адміністративної діяльності
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
м. Хмельницький, Україна*

Для ефективної протидії дезінформації в умовах інтенсивного розвитку цифрового суспільства, коли будь-яка інформація поширюється протягом декількох хвилин/годин, використання технологій штучного інтелекту для створення дипфейків, користувач Інтернету та/або соціальних мереж може опинитись в інформаційній ізоляції «інформаційній бульбашці» необхідне створення, як правового, так і організаційного підґрунтя для розпізнання й недопущення деструктивного впливу неправдивої інформації на людину. Необхідність формування ефективних норм, методик та інструментів протидії дезінформації посилюється в умовах воєнного стану (гібридної війни) та здобуття перемоги над країною-агресором.

Ефективна протидія дезінформації повинна мати системний та комплексний характер, зокрема, нормативно-правове визначення дезінформації, формування векторів протидії загрозам, аналіз її проявів (загроз) іноді в режимі реального часу й прогнозуванні подальшого поширення, прийняття рішень та вжиття заходів щодо недопущення її деструктивного масштабного поширення та впливу, створення освітніх програм (проєктів), діяльність інституцій своєчасного реагування на такі інформаційні загрози тощо.